

Брюксел, 9 юли 2026 г.
(OR. en)

11631/26

LIMITE

COPS 426	EUMC 288
ANTICI 189	INDEF 140
POLMIL 297	HYBRID 90
COEST 550	ESPACE 122
COASI 142	CLIMA 389
CONUN 125	ENV 920
MAMA 185	CT 89
MOG 161	COTER 105
COTRA 61	CIVCOM 183
ELARG 151	RELEX 974
COWEB 100	JAI 959
COAFR 224	COMPET 933
COLAC 100	CFSP/PESC 1112
CONOP 45	CSDP/PSDC 481

БЕЛЕЖКА

От:	Комитета на постоянните представители (II част)
До:	Съвета
Относно:	Общо разбиране — Заплахите и предизвикателствата, пред които сме изправени: оценка на стратегическата среда на ЕС

**Общо разбиране — Заплахите и предизвикателствата, пред които сме изправени:
оценка на стратегическата среда на ЕС**

Светът пред нас

Европейският съюз е изправен пред несигурен геостратегически контекст, обусловен от постоянни и едновременни заплахи на множество фронтове. Необходимо е споделено разбиране за тези заплахи, основано на 360-градусов подход, за да се гарантира, че ЕС е подготвен и готов да се адаптира, за да защитава ефективно своите граждани, да отстоява интересите си, да укрепва стратегическата си автономност и да намалява зависимостите, както и да отстоява ценностите, на които е основан: зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека.

Нашата стратегическа среда е в процес на дълбока структурна трансформация, при която различни ревизионистки сили и все по-настъпателни участници пряко оспорват европейската сигурност, стабилност и просперитет. С непровокираната си агресия срещу мирен съсед — Украйна, Русия разруши архитектурата за сигурност на Европа след Студената война. Тя представлява най-непосредствената и пряка заплаха за европейската сигурност, като Китай е ключов фактор за агресията ѝ срещу Украйна и за сътрудничеството с участници като Беларус, Иран и Кореиската народнодемократична република (КНДР). Резултатът от войната на Русия срещу Украйна ще окаже дълбоко въздействие върху европейската архитектура за сигурност. Независимостта, суверенитетът и териториалната цялост на Украйна в рамките на международно признатите ѝ граници са крайъгълният камък за справедлив и траен мир. Независима, сигурна, просперираща и стабилна Украйна е стратегически приоритет за европейската сигурност.

Основаният на правила международен ред и многостранната система, основани на международното право, Устава на ООН и неговите принципи, включително зачитането на суверенитета и териториалната цялост на държавите, въздържането от заплаха или употреба на сила, както и отстояването на универсалните права на човека, продължават да бъдат от съществено значение за Европа и за международната общност като цяло. Всичко това обаче е подложено на все по-голям натиск. Наблюдава се значително преминаване от правила към динамика на силите и ускоряване на отказа от международно сътрудничество в областта на новите технологии, изменението на климата и търговията. Увеличените морски, кибер- и хибридни заплахи увеличават предизвикателствата пред европейската сигурност.

В центъра на тази трансформация е **решимостта на някои сили**, преди всичко Русия и Китай, да **установят регионално господство и да променят световния ред** в съответствие с техните интереси, като насърчават връщането към логика на сферите на влияние. Тези усилия са постоянни и системни, подкрепени от дългосрочни инвестиции във военни способности, стремежи за технологично превъзходство и използване на икономическо влияние. Тези участници се възползват от дълбоките и често асиметрични взаимозависимости, за да принуждават онези, които възприемат като противници. Интегрирането на ИИ и автоматизираните системи във военните, икономическите и политическите процеси на вземане на решения повишава скоростта, мащаба и ефективността на тези заплахи, докато нарастващото прибягване до хибридни дейности има за цел да се възползва от нашите уязвимости, като същевременно размива разграничението между мир и война.

Същевременно **Съединените щати** — нашият най-важен стратегически партньор, **рекалибрират приоритетите и позицията си** във всички области. По-специално, преразглежда се дългогодишният принос на САЩ към отбраната на Европа, като се очаква европейците да поемат по-голяма отговорност за собствената си сигурност. За ЕС това води до сериозни последици, като се има предвид централното място на трансатлантическата връзка за нашата сигурност, стабилност и просперитет в продължение на десетилетия. **Трансатлантическите отношения и сътрудничеството между ЕС и НАТО продължават да са от ключово значение за цялостната ни сигурност.**

В близкото ни съседство ЕС е изправен пред друг активен район на конфликт в **Близкия изток**, който доведе до незабавни и широкообхватни последици в областта на сигурността, икономиката и хуманитарната помощ. По-специално неотдавнашната война в Персийския залив, продължаващото напрежение в региона, включително по отношение на Израел, Палестина и Ливан, рязко напомнят за многоизмерната заплаха, която ескалацията на регионално равнище представлява за сигурността, икономическата устойчивост и по-широките стратегически интереси на ЕС. Нестабилността в Близкия изток е взаимосвързана с отрицателното и тясно сътрудничество на Русия с Иран.

Този променяща се геополитическа среда изисква решителни действия и по-задълбочени партньорства защитата на нашите интереси и постигането на напредък по стратегическите приоритети на ЕС — повишаване на отбранителната готовност и насърчаване на глобалната стабилност, по-специално в съседните на ЕС държави, гарантиране на просперитета и устойчивостта на ЕС и защита на неговите основополагащи ценности и демократичен политически модел. По този начин ЕС има възможност да оформи основания на правила международен ред на бъдещето и да служи като опора за световните партньори, които споделят нашия интерес към универсалните норми и принципи, международното право и многостранното сътрудничество.

ЕС има голяма политическа и икономическа тежест, както и силни инструменти за отбрана, за да постигне всичко това. Трябва обаче да направим повече и да **превърнем съществуващите си силни страни в сила.**

Нашата стратегическа среда: изострена стратегическа конкуренция, отпор и разпокъсаност

Русия е най-непосредствената, значителна, пряка и дългосрочна заплаха за сигурността на европейския континент. Русия се стреми да разчупи европейския и световния ред в областта на сигурността и да насърчи модел на управление, основан на сфери на влияние, чрез който има за цел да си възвърне превеса над своите съседи. Въпреки че не успя да постигне военните и стратегическите си цели, Русия продължава да пренебрегва дипломатическите усилия за прекратяване на агресивната си война и за постигане на справедлив и устойчив мир на континента, като същевременно се стреми да възстанови своите сили и военни способности и да възстанови своя международен престиж като световна сила. Засилването на военното присъствие на Русия по границите на Европа, нарастващата милитаризация на обществото и преходът към военна икономика с конкретни амбиции в ключови стратегически промишлени и технологични области като космическото пространство и ядрената енергия представляват дългосрочна заплаха за европейската сигурност.

Същевременно Русия засили хибридната си кампания срещу ЕС и неговите държави членки, включително смущенията в критичната инфраструктура, шпионажа, кибератаките, чуждестранното манипулиране на информация и вмешателство, спътниковата намеса, инструментализирането на миграцията, както и вмешателството в избори и физическия саботаж, както и други форми на враждебна намеса. Целта му е да подкопае европейското единство и демокрация, да предизвика страх и поляризация в обществата и, което е от решаващо значение, да обезкуражи по-нататъшната подкрепа за Украйна. Русия използва широк набор от хибридни инструменти в по-широкото европейско съседство — от Западните Балкани през Черно море и Южен Кавказ до Централна Азия, които засягат пряко ключови политически интереси и интереси в областта на сигурността на ЕС. За да финансира военната си машина, Русия използва мрежа от плавателни съдове от сенчестия флот за износ на нефт, като избягва санкциите, а същевременно създава рискове в морската, екологичната и правната област и в областта на правоприлагането.

Китай се позиционира да спечели системната конкуренция, съчетаваща промишлен мащаб, технологична амбиция и глобален обхват, като същевременно се възползва от нестабилността. Асиметричните предимства на Китай спрямо ЕС — от търговските дисбаланси до суровините от критично значение и технологичния напредък в някои области, както и готовността му да използва това като лост срещу ЕС и други страни в стремежа си да стане водеща световна сила — превръщат Китай в критично дългосрочно стратегическо предизвикателство. Подкрепата на Китай за агресията на Русия срещу Украйна е ключов фактор за Москва. Китай ще продължи да се стреми да увеличава влиянието си в Европа.

Тези събития, заедно с коренно променената обстановка на заплахи и засиленото сътрудничество между стратегическите съперници, които станаха по-координирани, като споделят способности и се учат от продължаващите многобройни конфликти, изправят ЕС и неговите държави членки пред спешната необходимост да укрепят собствената си отбранителна готовност, сигурност и способности за възпиране. Един по-силен и по-способен ЕС в областта на сигурността и отбраната ще допринесе положително за световната и трансатлантическата сигурност и ще допълва НАТО – организацията, която за държавите, членувачи в нея, продължава да бъде основата на тяхната колективна отбрана.

Засиленото сътрудничество с единомислещи и други партньори в областта на сигурността и отбраната придобива все по-голямо значение, за да може ЕС да се ориентира в тази нова стратегическа среда.

В този контекст развитието на основната геополитическа динамика създава нови основни стратегически дилеми за ЕС. **Нарастващите** амбиции и настъпателност на Китай, съчетани със **стратегическата конкуренция**, която понастоящем определя отношенията между САЩ и Китай, ще оказват все по-голямо въздействие върху сигурността, конкурентоспособността и икономическата сигурност и устойчивост на ЕС. **Задълбочаващото се стратегическо партньорство между Китай и Русия**, включително по отношение на военното сътрудничество, също ще продължи да увеличава взаимосвързаността на стратегическите оперативни зони от Европа до Индийско-Тихоокеанския регион, както и да свързва и засилва заплахите за сигурността. Същевременно **многостранната система е подложена на безпрецедентен натиск**, тъй като големите сили по света все повече приоритизират конкуренцията и принудата пред сътрудничеството и свиват ангажиментите и приноса си към многостранните институции и правила. Грубите нарушения на международното право, незачитането на основните принципи на Устава на ООН и сериозното оспорване на универсалните норми представляват основна заплаха за световния ред, изграден през последните осемдесет години. Това включва справяне с неотложните глобални предизвикателства като изменението на климата, регулиране на използването на ИИ и предотвратяване на широкомащабни нарушения на международното право, включително международното право в областта на правата на човека и международното хуманитарно право. Съкращенията на финансирането на хуманитарните усилия и усилията за сътрудничество по света излагат на риск цели държави и милиони човешки животи.

В този контекст ЕС се намира в дългосрочна многоизмерна кризисна среда, в която основното предизвикателство вече не е управлението на отделни заплахи, а управлението на кумулативни и взаимодействащи си сътресения в различни области и региони.

Международните отношения все повече се характеризират със стратегическа, политическа и икономическа конкуренция, конфронтация и в крайна сметка конфликти.

Предизвикателствата пред сигурността на ЕС вече са и геоикономически, включително използването на търговията и веригите на доставки като оръжие, достъпа до енергия и други ресурси. Стратегическите и често асиметрични зависимости, критичните точки по отношение на доставките и корабоплаването изискват от ЕС да разглежда икономическата и технологичната конкурентоспособност и като ключови фактори за нашата сигурност. Така както вътрешните и външните заплахи са се слели, така и геополитическите и геоикономическите заплахи се пресичат, което изисква интегрирани подходи. Поради това е необходимо да се намалят уязвимостите във всички критични стратегически сектори за устойчивостта на нашите общества, за да се защитят нашите ценности и интереси.

Украйна показва изключителна устойчивост в контекста на агресията на Русия, успя да промени динамиката на бойното поле в своя полза и се доказва като гарант на сигурността отвъд своите граници с неизползван потенциал на отбранителната промишленост. ЕС постигна единство и решимост в подкрепата си за Украйна и по-нататъшния натиск върху Русия.

Агресивната война на Русия срещу Украйна и нарастващите геополитически предизвикателства засилиха и допълнително подчертаха **геостратегическото значение на разширяването** като основен принос за мира, сигурността, стабилността и просперитета в Европа, като на страните кандидатки за присъединяване също се гледа все по-често като на фактори, допринасящи за сигурността. Доближаването на страните кандидатки до ЕС чрез процес на присъединяване, основан на заслуги и надеждни реформи, намалява тяхната политическа и икономическа зависимост и допринася за постигането на общите му цели.

Западните Балкани, подобно на Молдова и Украйна, са неразделна част от бъдещето на Европейския съюз и имат перспектива за членство в ЕС. Укрепването на привержането в съответствие на външната политика, задълбочаването на сътрудничеството в областта на сигурността и отбраната и изграждането на устойчивост срещу общи предизвикателства, като хибридните заплахи и други видове заплахи, произтичащи и от региона и засягащи ЕС под влиянието на регионални и външни участници, продължават да бъдат ключови елементи на партньорството между ЕС и Западните Балкани, както и приобщаващото регионално сътрудничество, помирението и добросъседските отношения.

В **източното ни съседство** Русия провежда хибридни дейности срещу няколко ключови партньори, включително Република Молдова и Армения. Русия определя авторитарната траектория на Беларус като стандарт за други държави, които се поддават на руската сфера на влияние. Вътрешните репресии на **Беларус**, активната военна подкрепа за агресията на Русия срещу Украйна, по-специално разрешаването на Русия и нейните въоръжени сили да използват нейната територия, включително за разполагането на тактически ядрени оръжия, както и хибридните операции по външните граници на ЕС, включително икономическите и други дестабилизиращи действия срещу ЕС и неговите държави членки, продължават да бъдат сериозно предизвикателство за сигурността на ЕС.

Стабилността и сигурността в по-широкия **Черноморски регион** са от стратегическо значение за ЕС. Регионът е сериозно засегнат от агресията на Русия срещу Украйна, както е видно от повтарящите се инциденти с безпилотни летателни апарати на територията на държавите — членки на ЕС, с широкообхватни последици по отношение на сигурността, устойчивостта, свободата на корабоплаването и икономическото развитие, критичната инфраструктура и свързаността.

Източното Средиземноморие продължава да бъде регион от стратегическо значение за сигурността и стабилността на ЕС, който предлага значителни възможности, както и важни предизвикателства. Като защитава своите интереси и тези на своите държави членки, ЕС следва да стимулира партньорите в региона да участват в рамки за сътрудничество и партньорства, в пълно съответствие с международното право и достиженията на правото на ЕС. Развитието на взаимноизгодни отношения с **Турция** по поетапен, пропорционален и обратим начин, в съответствие със заключенията на Европейския съвет от април 2024 г., също продължава да бъде от стратегически интерес за ЕС. Конструктивното участие на самата Турция ще бъде определящо за постигането на напредък в различните области на сътрудничество. В този контекст ЕС отдава особено значение на възобновяването и напредъка на преговорите за уреждане на кипърския въпрос с оглед на засилването на сътрудничеството между ЕС и Турция. ЕС продължава да очаква от Турция да поеме недвусмислен ангажимент за добросъседски отношения, включително да се откаже от всяка заплаха за използване на сила.

ЕС има пряк и жизненоважен интерес от стабилността, сигурността и икономическия растеж на **Средиземноморския басейн, както и на по-широкото южно съседство**. Укрепването на евро-средиземноморското партньорство е стратегически приоритет за ЕС с оглед на укрепването на икономическите връзки, политическите отношения и сътрудничеството в областта на сигурността с партньорите от Южното Средиземноморие, като по този начин се създават съвместни възможности и се преодоляват общите предизвикателства.

В **южното ни съседство** бързо влошаващото се положение в Близкия изток представлява пряко предизвикателство за стратегическите интереси на ЕС. Огромните граждански и хуманитарни последици от конфликтите, в допълнение към сериозното регионално недоверие и напрежение, представляват значителен риск и оказват огромен натиск върху хуманитарния, финансовия и управленския капацитет на ЕС в областта на миграцията, ако не бъдат овладени.

Въпреки че **южното** ни съседство, от Либия до Йемен и Ирак, е застрашено от сериозна нестабилност, положението в Израел и Палестина, стабилността в **Сирия и Ливан** и справянето с последиците от войната с Иран остават най-неотложните предизвикателства, пред които е изправен понастоящем ЕС. Регионалната стабилност и пълното възстановяване на свободата на корабоплаването и безопасното транзитно преминаване през Ормузкия проток, както и договарянето на дългосрочно решение на всички неуредени въпроси в съответствие с международното право, са от първостепенно значение. Подкрепата за решението, основано на съществуването на две държави, и уреждането на израелско-палестинския конфликт, което предлага шанс за сигурност и мир за всички, остава стратегически интерес за ЕС. **Персийският залив** продължава да бъде ключов съседен регион за ЕС. Неговата стабилност е от решаващо значение за регионалната сигурност, икономическата диверсификация и сигурността на доставките. Настоящите събития подчертават стратегическото значение на Ормузкия проток и протока Баб ел-Мандеб като критични морски артерии за Европа. Смущенията в тези водни пътища застрашават регионалната сигурност и стабилност, подкопават свободата на корабоплаването и зачитането на международното право, излагат на риск продоволствената сигурност и веригите на доставки и възпрепятстват свободния поток на търговията, свързаността, енергийната диверсификация и икономическата устойчивост. Същевременно, със своята ядрена програма и програма за балистични ракети, с военното си сътрудничество с Русия, дестабилизиращите си дейности в региона и в Европа и репресиите срещу собствения си народ **Иран** продължава да бъде заплаха за регионалната и международната сигурност.

Сигурността на ЕС все повече се определя от събитията във и около **Арктическият регион**, включително във връзка със засилващото се военно присъствие, хибридните заплахи, предизвикателствата, свързани с околната среда и климата, и необходимостта от устойчивост на обществото. Геополитическото напрежение и геоикономическата надпревара в Арктика изискват съвместен отговор от ЕС и нашите партньори.

Африка е континент от стратегическо значение за ЕС, който поради своето младо и увеличаващо се население, динамични икономики и разнообразни природни ресурси има значителен потенциал. Разгръщането на този потенциал обаче се възпрепятства от нестабилност, икономическа уязвимост, конфликти, тероризъм и насилствен екстремизъм и/или организирана престъпност. Междувременно надпреварата за влияние в Африка между средноголемите и големите сили се увеличава, подхранвайки стратегии за оказване на агресивно влияние както във военната, така и в икономическата, банковата, медийната и кибернетичната област, и взема все по-голям превес пред координираните дългосрочни усилия за стабилизиране и развитие. Демографията, продължителните конфликти и липсата на стабилни държавни структури и социална инфраструктура създават условия за възникването на кризи, независимо дали в Судан, Сахел или по посока към Гвинейския залив. Такива горещи точки се разпространяват на регионално равнище и засягат общностите, превръщат се в безопасни убежища за терористични и престъпни мрежи и отварят пролуки за враждебно чуждестранно влияние, например от Русия. **Сахел** остава от решаващо значение за европейската сигурност поради взаимносвързаните заплахи, засягащи нашите интереси — тероризма и разпространението му в съседните държави, мрежите на организираната престъпност, контролиращи маршрутите за трафик на наркотици и хора към Европа, както и засиленото сътрудничество между Русия и властите на държавите от Централен Сахел — с утежняващи фактори като нестабилност на държавата, вакуум по отношение на сигурността и засилено присъствие на стратегически конкуренти. **Судан** остава белязан от най-голямото вътрешно разселване и криза с глада в света с критични последици на регионално равнище и отвъд него, включително за ЕС. Експлоатирането на уязвимостите и нестабилността допълнително разклаща нестабилните държави и техните икономики, като същевременно подкопава защитата на цивилното население и правата на човека. Незаконната миграция представлява общо предизвикателство пред ЕС и Африка и двете страни имат интерес да гарантират, че тя се осъществява по безопасен, организиран и законен начин.

Сигурността на **Индийско-Тихоокеанския** регион и на Европа е по-взаимносвързана от всякога. Все по-настъпателното поведение на Китай в Южнокитайско и Източнокитайско море и в Тайванския проток може да окаже все по-голямо въздействие върху сигурността, стабилността и просперитета на Европа и Индийско-Тихоокеанския регион. Промяната на статуквото около Тайванския проток би оказала дълбоко въздействие върху световната сигурност. И отново в **Азия**, Афганистан продължава да бъде източник на сериозно безпокойство за сигурността както на региона, така и на Европейския съюз във връзка с тероризма, разрастването на насилствения екстремизъм, контрабандата на наркотици и все по-големите предизвикателства по отношение на незаконната миграция. Някои участници, например Корейската народнодемократична република (КНДР), продължават да застрашават регионалния и международния мир и сигурност чрез оръжия за масово унищожение и програмите си за ядрено оръжие и балистични ракети, както и – все по-често – чрез разузнавателни операции, кибератаки и дезинформационни кампании. Неотслабващите по-стари конфликти също продължават да възпрепятстват изготвянето на всеобхватни общорегионални договорености за сигурност.

И накрая, ЕС споделя с **Латинска Америка и Карибския басейн** дълбоки общи исторически и културни връзки, както и категорична ангажираност с многостранното сътрудничество, почиваща на общи основополагащи принципи и ценности. Въпреки това социално-икономическите дисбаланси в няколко държави от Латинска Америка, а в някои случаи и заплахата за политическата стабилност, могат да доведат до неустойчивост и смущения. В Централна Америка регионалните разделения и силният миграционен натиск вероятно ще продължат, подхранвайки още транснационални предизвикателства, свързани с организираната престъпност.

Тези кризи показват как **регионалните конфликти оказват системно въздействие в световен мащаб**. Обстановката се определя от каскадна динамика. Конфликтите прекъсват енергийните потоци; енергийните сътресения водят до инфлация и икономическа нестабилност; икономическият стрес подхранва социалното напрежение и политическата разпокъсаност. Въпреки че като принципен участник, насърчаващ многостранното сътрудничество и превантивната дипломация, ЕС реагира на тези предизвикателства чрез изграждане на партньорства, които спомагат за гарантиране на нашата сигурност, средноголемите участници по света все по-често възприемат защитен подход, продиктуван от опасения, свързани с енергетиката, продоволствена сигурност и суверенитета, и са по-малко склонни да споделят нашите виждания.

Възникващи и транснационални заплахи и предизвикателства

В по-широк стратегически план ЕС е изправен пред опасна комбинация от въоръжена агресия, незаконно анексиране, нестабилни държави, ревизионистки сили и авторитарни режими. Тази среда е благоприятна почва за **множество транснационални заплахи за европейската сигурност** – от тероризъм, насилствен екстремизъм и организирана престъпност до хибридни конфликти и кибератаки, превръщане на незаконната миграция в инструмент, разпространение на оръжия и постепенно подриване на архитектурата за контрол над въоръженията. Финансовата нестабилност и изострените до крайност социални и икономически различия захранват тази динамика и оказват все по-голямо въздействие върху нашата сигурност. Надпреварата за влияние се превърна в основен двигател на несигурността, нестабилността и икономическата нестабилност в нашето съседство.

Трябва да се търси решение на предизвикателството, свързано с **незаконната миграция**, включително справяне с нейните първопричини, за да може да се води борба с престъпните мрежи за контрабанда и инструментализирането от участниците в заплахите. Това трябва да става и чрез силни партньорства с трети държави в областта на предотвратяването на незаконните заминавания, както и чрез използване на възможностите за законна миграция по безопасен и организиран начин в съответствие с националните компетентности на държавите членки.

Действащи на транснационално ниво **организираните престъпни мрежи** продължават да бъдат голяма заплаха за европейските граждани, предприятия и институции, както и за европейската икономика. Техните действия постепенно придобиват дестабилизиращ характер, като се ускоряват от изкуствения интелект (ИИ) и други нови технологии и стават все по-взаимосвързани, като някои престъпни групи разширяват дейността си в няколко региона и континента. Трафикът на наркотици, огнестрелни оръжия, изпирането на пари, киберпрестъпността и контрабандата на мигранти са обща заплаха за ЕС, Западните Балкани, Латинска Америка и Карибския басейн, както и във все по-голяма степен за Западна Африка. **Надпреварата за технологично господстващо положение**, особено в областта на изкуствения интелект, ще продължи да оформя стратегическата среда като доминираща област на конкуренция и фактор от критично значение. Участниците, които постигнат лидерство в областта на ИИ, ще могат да интегрират процесите на вземане на решения, военните системи, манипулирането на информация и икономическата мощ по начини, които създават структурни предимства. Тази динамика увеличава вероятността от по-концентрирано разпределение на силите в световен мащаб.

Държавните и недържавните участници, които използват **хибридни** тактики, кибератаки, навлизане на безпилотни летателни апарати и други въздушни нахлувания, кампании за дезинформация, намеса в нашите избори и политически процеси, икономическа принуда и инструментализиране на незаконните миграционни потоци, както и шпионаж, включително сред партньорите, допринесоха за намаляване на прага на конфликта, като създадоха преки и чувствителни заплахи за нашата сигурност и демократична цялост, като същевременно създадоха дилеми относно възможността за отричането и вменяването на отговорност.

Атаките, свързани с чуждестранно манипулиране на информация и вмешателство (**FIMI**) се засилват както по отношение на честотата, така и по отношение на сложността. За участници като Русия и някои други, чуждестранното манипулиране на информация и вмешателство е част от по-широк набор от инструменти за политическа война. Те установяват пропуски и уязвимости в нашите отворени общества и изострят разделенията, като създават нестабилност и се стремят към парализиране на процеса на вземане на решения. Участниците в заплахи често съчетават чуждестранното манипулиране на информация и вмешателство с други хибридни действия и провеждат координирани дългосрочни кампании. Тези заплахи не само подкопават демократичните процеси и общественото доверие, но и поставят значителни предизвикателства пред нашата сигурност и интегритет на информацията.

Тъй като бойните полета и военните зони в съседните ни държави – от Украйна до Иран – се увеличиха, секторите на военните технологии и промишлеността претърпяха драматично развитие, което разкри нови **критични пропуски в способностите** и уязвимости за европейците, включително в областта на боеприпасите, противовъздушната отбрана и дроновете.

Разпространението на оръжия за масово унищожение и средствата за доставянето им вероятно ще се увеличат, тъй като основните ядрени сили разширяват арсенала си, продължават да разработват и изпитват нови оръжейни системи и се дистанцират от съществуващите механизми за контрол на оръжията. Ядрената и балистичната програма на КНДР продължава да буди все по-голямо безпокойство. Ядрената програма на Иран остава без международен надзор и представлява постоянен източник на нестабилност и конфликти в региона. Както Русия, така и Китай разширяват своя ядрен арсенал и разработват нови оръжейни системи. Руското ръководство използва ядрени заплахи в контекста на нахлуването си в Украйна. Регионалните сили също имат достъп до сложни конвенционални оръжия, вариращи от системи за ограничаване и отказ на достъп до балистични и крилати ракети. Тези тенденции се засилват от подкопаването на структурата за контрол върху въоръженията в Европа, от Договора за конвенционалните сили в Европа до Договора за унищожаване на ракетите със среден и по-малък обхват на действие и Договора „Открито небе“. Тази нормативна празнота има пряко въздействие върху сигурността на ЕС. Обща глобална отговорност е да се подсили повсеместната забрана на химическото оръжие.

Същевременно все повече се оспорва свободният и безопасен достъп до **глобални стратегически области**. В условията на нарастваща зависимост от цифровите технологии киберпространството се превърна в област на стратегическа конкуренция. Все по-често се сблъскваме с усъвършенствани кибератаки. От съществено значение е да се поддържа отворено, свободно, стабилно и сигурно киберпространство.

Областта на операциите в **космическото пространство** има сериозни последици за сигурността и отбраната. Тя е от ключово значение за способностите за наблюдение, мониторинг, навигация и комуникация, но представлява силно натоварена и оспорвана област с все по-безотговорно поведение на стратегически конкуренти, чести заплахи за орбиталната и наземната космическа инфраструктура, като същевременно основните и нововъзникващите участници разширяват значително присъствието си и се подготвят за военни действия в космическото пространство.

Морската сигурност в световен мащаб е от решаващо значение за сигурността на ЕС, неговото икономическо развитие, свободна търговия, транспорт и енергийна сигурност. ЕС е поел ангажимент да спазва правния ред, установен с Конвенцията на ООН по морско право, като признава централното му значение, и очаква всички държави да спазват основните принципи и правила на морското право. ЕС е изправен пред бързо засилваща се картина на морските заплахи – от традиционни заплахи като пиратство, трафик и въоръжени грабежи по море до държавна принуда и хибридни атаки срещу критична инфраструктура, включително в европейски води. Нововъзникващите технологии, като например изкуственият интелект, прилаган при подводни плавателни съдове без екипаж, макар и да предлагат много възможности, също създават особени уязвимости в морската област, които трябва да бъдат преодолени. Морските зони, критичните морски коридори за комуникация и няколко геостратегически морски точки, както и морското дъно, все по-често са обект на спорове по целия свят. Сигурността на ЕС **във въздуха** се оспорва и чрез все по-агресивни въздушни демонстрации с все по-честото използване на тактиката на лишаване от достъп/затваряне на определени зони.

Изменението на климата, влошаването на състоянието на околната среда и природните бедствия също ще окажат въздействие върху нашата среда на сигурност през следващите десетилетия и са доказани фактори за нестабилност и конфликти по света, като по този начин представляват заплаха за международния мир и сигурност. Конкуренцията за природни ресурси като земеделска земя и вода и експлоатацията на енергийните ресурси за политически цели са конкретни примери в това отношение. Декарбонизацията и превръщането на нашите икономики в по-ефективно използващи ресурсите и кръгови е свързано с някои специфични предизвикателства пред сигурността, включително по отношение на достъпа до суровини от изключителна важност, управлението на веригите за създаване на стойност и устойчивостта, както и с икономически и политически промени, предизвикани от прехода от изкопаеми горива. **Глобалните здравни кризи** могат също така да поставят значителен натиск върху обществата и икономиките, което да има широкообхватни геополитически последици.

Във връзка с тези транснационални предизвикателства **ускоряващото се подкопаване на зачитането на международното право и нарастващите заплахи срещу глобалните и многостранните институции за международно сътрудничество**, за чието формиране и развитие помогнахме през последните десетилетия, представляват все по-неотложно междусекторно, системно предизвикателство за нас и нашите партньори, тъй като подкопават глобалния колективен капацитет за преодоляване на тези предизвикателства – и за използване на тези възможности – които могат да бъдат преодолявани единствено или най-ефективно заедно.